

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ ТА ІСТОРІЇ НАУКИ І ТЕХНІКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

Олег СТРЕЛКО

2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Українська мова (за професійним спрямуванням)»**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 27 Транспорт

Спеціальність: 275 Транспортні технології (за видами)

Освітньо-професійна програма: Транспортна логістика та міжнародні мультимодальні перевезення

2024/2025 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для студентів рівня вищої освіти перший (бакалаврський), галузі знань 27 «Транспорт», спеціальності 275 «Транспортні технології (за видами)», ОПП «Транспортна логістика та міжнародні мультимодальні перевезення», денної та заочної форм навчання. К.: ДУІТ, 2024. 17 с.

Розробник: к. філос. н., доцент, доцент кафедри філософії та історії науки і техніки

_____ (підпис)

Ольга СПИС

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри філософії та історії науки і техніки
Протокол № 1 від «28» серпня 2024 року

Завідувач кафедри _____

(підпис)

Віра ГАМАЛІЯ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>27 «Транспорт»</u> (шифр і назва)	Нормативна	
	Спеціальність 275 «Транспортні технології (за видами)»		
Модулів – 2	Освітньо-професійна програма: <u>«Транспортна логістика та міжнародні мультимодальні перевезення»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>контрольна робота</u> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 3	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	15 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	10 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		75 год.	108 год.
		Індивідуальні завдання: контрольна робота (денна та заоч. форма навч.)	
10 год.	10 год.		
Вид контролю: іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

- для денної форми навчання – 38/62
- для заочної форми навчання – 10/90

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Українська мова (за професійним спрямуванням)» у підготовці фахівців залізничної сфери, що продовжує формування національномовної особистості, розширює мовну компетенцію майбутнього спеціаліста у професійній сфері. Дисципліна призначена посилити рівень культури й освіченості студентів – майбутніх фахівців залізничного транспорту, виховання позитивного ставлення до мови і культури українського народу.

Дисципліна «Українська мова (за професійним спрямуванням)» у нефілологічних ВНЗ передбачає добір матеріалу, спрямованого насамперед на формування мовної і мовленнєвої компетенції, а також комунікативних навичок мовної особистості. Тому в програмі подано не тільки теоретичні аспекти вивчення української мови, а і практичні й функціональні напрями її засвоєння. Програма передбачає бакалаврський ступінь підготовки фахівців. Зміст її поєднує елементи лексикології, граматики, історії мови, риторики, основ логіки, стилістики, редагування, тобто являє собою програму з комплексного курсу, оволодіння яким є невід'ємним складником вищої освіти і відповідає Концепції Державної цільової національно-культурної програми забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року.

Мета викладання навчальної дисципліни “Українська мова (за професійним спрямуванням)” – сформувати у майбутніх спеціалістів професійно зорієнтовані уміння і навички досконалого володіння українською літературною мовою у фаховій сфері.

Завданням вивчення дисципліни “Українська мова за (професійним спрямуванням)” – сформувати:

- навички самоконтролю з дотриманням норм у спілкуванні;
- вміння і навички оптимальної мовної поведінки у професійній сфері;
- стійкі навички усного й писемного спілкування, зорієнтованого на професійну специфіку;
- навички оперування фаховою термінологією, редагування, корегування та перекладу наукових текстів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- норми сучасної літературної української мови;
- україномовну, загальнонаукову лексику і термінологічний програм своєї спеціальності;
- граматичні структури, характерні для академічного мовлення, усталені вислови організації програм навчання;

вміти:

- аналізувати сприйняте україномовне академічне усне і писемне мовлення щодо його грамотності й у випадку необхідності виправляти помилки;
- здійснювати синхронний усний і писемний переклад (з російської мови українською) загальнонаукової лексики і спеціальної термінологічної лексики та граматичних структур, характерних для академічного мовлення;

- використовувати у власному мовленні україномовну загальнонаукову лексику і термінологію своєї спеціальності.

Міждисциплінарні зв'язки: основи наукових досліджень та академічної доброчесності, історія України, іноземна мова за професійним спрямуванням.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин (4 кредити ЄКТС).

Відповідно до освітньо-професійної програми «Транспортна логістика та міжнародні мультимодальні перевезення», вивчення навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» сприяє формуванню у студентів рівня вищої освіти перший (бакалаврський) таких **компетентностей:**

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у галузі транспорту з використанням теорій та методів сучасної транспортної науки на основі системного підходу та з урахуванням комплексності та невизначеності умов функціонування транспортних систем.

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-5. Навики використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-6. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК-7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-8. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК-11. Здатність працювати автономно та в команді.

ЗК-12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-13. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «Транспортна логістика та міжнародні мультимодальні перевезення» вивчення навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» повинно забезпечити досягнення здобувачами ступеня бакалавра таких програмних результатів навчання:

Програмні результати навчання	<p>РН-01. Брати відповідальність на себе, проявляти громадянську свідомість, соціальну активність та участь у житті громадянського суспільства, аналітично мислити, критично розуміти світ.</p> <p>РН-02. Критично оцінювати наукові цінності і досягнення суспільства у розвитку транспортних технологій.</p> <p>РН-03. Давати відповіді, пояснювати, розуміти пояснення, дискутувати, звітувати державною мовою на достатньому для професійної діяльності рівні.</p>
-------------------------------	---

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Державна мова – мова професійного спілкування

Тема 1. Українська мова як засіб професійного спілкування

Предмет, мета і завдання курсу, його наукові основи. Професійна мовнокомунікативна компетенція. Місце української мови серед інших мов світу. Природа і функції мови. Функції фахової мови. Мовне законодавство та мовна політика в Україні.

Тема 2. Спілкування у професійному середовищі. Мова й професія

Спілкування і комунікація. Функції спілкування. Особливості усного спілкування. Невербальні засоби спілкування. Індивідуальні та колективні форми фахового спілкування. Успіх презентації. Етикет телефонної розмови. Етичні питання використання мобільних телефонів.

Тема 3. Культура усного фахового спілкування

Мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора. Комунікативні ознаки культури мовлення. Культура мовлення під час дискусії. Майстерність публічного виступу. Роди та види промов. Підготовка до виступу. Успіх презентації. Мовний, мовленнєвий, спілкувальний етикет. Стандартні етикетні ситуації. Парадигма мовних формул.

Тема 4. Синонімія та паронімія у професійній комунікації

Синонімія у професійній мові комунікатора. Вибір слова. Пароніми у професійній комунікації. Редагування текстів.

Тема 5. Нормативність як основа професійного спілкування

Поняття загальнонаціональної та літературної мови. Найістотніші ознаки літературної мови. Поняття мовної норми та її ознаки. Типізація мовних норм. Орфоепічні норми української літературної мови. Порухення орфоепічних та акцентуаційних норм під впливом російської мови. Оргфографічні норми та новий український правопис.

Тема 6. Лексика у фаховому середовищі. Фразеологія у професійному спілкуванні

Іншомовні слова у професійному мовленні. Явище пуризму в українській фаховій мові. Помилки на лексичному рівні. Мовленнєва надмірність та мовленнєва недостатність. Суржик як негативне явище в українській мові: росіянізми та кальки. Фразеологізми у діловому та науковому мовленні.

Тема 7. Основні тенденції сучасної української лексики

Вплив глобалізації на розвиток сучасної української лексики. Нові запозичення у тематичних лексичних групах. Екзотизми як джерело поповнення лексики. Роль іншомовних словотвірних ресурсів у розвитку лексичного складу. Автохтонізація – вагомий чинник збагачення лексики української мови доби незалежності. Спосіб змішаного словотворення як нова тенденція розвитку лексики. Активізація словотвору питомими способами – одне з важливих джерел збагачення сучасної лексики. Відродження питомих українських термінів. Семантична деривація як лексико-семантичний спосіб поповнення сучасного лексичного складу. Роль внутрішніх

запозичень у відродженні питомої лексики. Пуризм як позитивне й негативне явища у сучасній лексиці.

Тема 8. Стилї сучасної української мови. Особливості офіційно-ділового стилю.

Документ

Загальна характеристика стилів сучасної української мови. Особливості офіційно-ділового стилю: підстилї та жанри офіційно-ділового стилю. Мовні особливості офіційно-ділового стилю. Документ – основний вид писемної форми офіційно-ділового стилю.

Модуль 2. Професійна комунікація

Тема 9. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактових питань

Призначення і класифікація документів. Вимоги до змісту та розташування реквізитів. Вимоги до тексту документів. Оформлювання сторінки. Вимоги до складання та оформлення різних видів документів:

заява, автобіографія, характеристика, особовий листок з обліку кадрів, накази щодо особового складу, трудова книжка, трудовий договір.

Тема 10. Текстове оформлення довідково-інформаційних документів

Види службових листів. Ділове листування. Вимоги до офіційного листування. Оформлення довідково-інформаційних документів: доповідні і пояснювальні записки, виробничі звіти, оголошення, запрошення.

Виробничі протоколи. Витяг з протоколу. Ділове листування.

Тема 11. Суть і види перекладу

Форми й види перекладу. Буквальний, адекватний, реферативний, анотаційний переклад. Типові помилки під час перекладу наукових текстів українською мовою. Переклад слів і прийменникових конструкцій українською мовою. Складні випадки перекладу. Переклад сталих словосполучень, дієприкметникових та дієприслівникових інфінітивних конструкцій, аналіз їх з погляду лексичного складу, морфологічних і синтаксичних засобів побудови.

Тема 12. Проблеми перекладу і редагування наукових текстів

Переклад слів і прийменникових конструкцій українською мовою. Переклад термінів. Особливості редагування наукового тексту. Найпоширеніші синтаксичні помилки у наукових текстах та шляхи їх уникнення.

Тема 13. Українська термінологія у професійному середовищі

Термін та його ознаки. Термінологія як система. Термінологія обраного фаху та способи їх творення.

Загальнонаукова, міжгалузєва й вузькоспеціальна термінологія. Способи творення термінів. Професіоналізми й номенклатурні назви. Скорочування слів та словосполучень: утворювання і правопис лексичних скорочень: складноскорочені слова і абрєвіатури. Правопис складноскорочених слів. графічні скорочення. Типи графічних скорочень. Проблеми сучасного термінознавства.

Тема 14-15. Науковий стиль і його засоби у професійній комунікації

Заняття 1.

Особливості наукового тексту і професійного наукового викладу думки. Жанри наукових досліджень. Формулювання результатів наукової діяльності. План, тези,

конспект як важливий засіб організації розумової праці. Реферат як жанр академічного письма. Складові реферату.

Заняття 2.

Стаття як самостійний науковий твір. Вимоги ВАК України до наукової статті. Основні правила бібліографічного опису, оформлювання покликань.

Основні вимоги до виконання та оформлювання курсової, бакалаврської робіт.

Контрольна робота.

4. Структура та тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин							
		денна форма			Заочна форма				
		усього	у тому числі			усього	у тому числі		
			л	п	с.р.		л	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Модуль 1. Державна мова – мова професійного спілкування									
Тема 1. Українська мова як засіб професійного спілкування.	9	2	2	5	11		1	10	
Тема 2. Спілкування у професійному середовищі. Мова і професія.	6		2	4	8			8	
Тема 3. Культура усного фахового спілкування.	8	2	2	4	5			5	
Тема 4. Синонімія та паронімія у професійній комунікації.	6		2	4	9		1	8	
Тема 5. Нормативність як основа професійного спілкування.	7	2	2	3	10	1	1	8	
Тема 6. Вибір лексичних одиниць у фаховому мовленні.	6		2	4	10		2	8	
Тема 7. Основні тенденції сучасної української лексики.	9	2	2	5	5			5	
Тема 8. Стили сучасної української мови. Особливості офіційно-ділового стилю.	5		1	4	2			2	
Разом за змістовим модулем 1	56	8	15	33	60	1	5	54	
Модуль 2. Професійна комунікація									

Тема 9. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контракткових питань.	9	2	2	5	11	1	2	8
Тема 10. Текстове оформлення довідково-інформаційних документів. Ділове листування.	9		4	5	8			8
Тема 11. Суть і види перекладу.	9	2	2	5	9		1	8
Тема 12. Проблеми перекладу і редагування наукових текстів.	7		2	5	9		1	8
Тема 13. Українська термінологія у професійному середовищі.	9	2	2	5	9		1	8
Тема 14. Науковий стиль і професійна комунікація.	7		2	5	2			2
Тема 15. Засоби наукового стилю. Контрольна робота.	14	1	1	12	12			12
Разом за змістовим модулем 2	64	7	15	42	60	1	5	54
Усього годин	120	15	30	75	120	2	10	108

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Українська мова як засіб професійного спілкування.	2
2	Тема 2. Спілкування у професійному середовищі. Мова й професія.	2
3	Тема 3. Культура усного фахового спілкування.	2
4	Тема 4. Синонімія та паронімія у професійній комунікації.	2
5	Тема 5. Нормативність як основа професійного спілкування.	2
6.	Тема 6. Вибір лексичних одиниць у фаховому мовленні.	2
7.	Тема 7. Основні тенденції сучасної української лексики.	2
8	Тема 8. Стили сучасної української мови. Особливості офіційно-ділового стилю. Контрольний тест.	1
9	Тема 9. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контракткових питань.	2
10	Тема 10. Текстове оформлення довідково-інформаційних документів. Ділове листування.	4
11	Тема 11. Суть і види перекладу.	2
12.	Тема 12. Проблема перекладу і редагування наукових текстів.	2
13.	Тема 13. Українська термінологія у професійному спілкуванні.	2
14.	Тема 14. Науковий стиль і професійна комунікація.	2
15	Тема 15. Засоби наукового стилю.	1

Теми практичних занять (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Українська мова як засіб професійного спілкування. Нормативність як основа професійної комунікації.	2
2	Лексика у фаховій мові. Термінологія у професійному середовищі.	2
3	Вибір лексичних одиниць у фаховому мовленні.	2
4	Особливості офіційно-ділового стилю. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації.	2
5	Суть і види перекладу. Переклад і редагування наукових текстів.	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1	Підготувати а) реферати на тему: «Історія, походження та розвиток української мови». «Мовна ситуація в різних країнах світу»; б) повідомлення: «Історія заборон української мови». Підготуватися до дискусії «Чи потрібна в Україні двомовність».	5	10
2	Підготувати виступ: «Яким повинен бути сучасний керівник?».	4	8
3	Підготувати презентацію своєї майбутньої професії. Презентація українських сайтів за фахом. Підготувати виступ на теми: «Особливості ділового спілкування» або «Духовні цінності і професійне спілкування».	4	5
4	Орфографічні норми правопису апострофа, м'якого знака в питомих та запозичених словах. Орфоепічні норми: особливості вимови голосних і приголосних. Записати типові орфоепічні, орфографічні, лексичні, стилістичні помилки, які допускають в українському мовленні суспільні діячі, політики.	4	8
5	Словники у професійному мовленні. Підготовка термінологічного словника за фахом.	3	8
6	Редагування словосполучень та речень на лексичному рівні. Відмінкові закінчення іменників чоловічого роду другої відміни.	4	8
7	Синонімічний вибір слова. Багатозначність. Пароніми в українській мові. Виписати 20 синонімічних пар зі словника паронімів української мови.	5	5

8	Лексико-граматичний аналіз текстів різних стилів. Відмінювання числівників.	4	2
9	Затвердження документів. Контракт найму на роботу. Трудовий договір. Аналітичний огляд статей з фахових проблем.	5	8
10	Переклад прийменникових конструкцій. Переклад усталених словосполучень офіційно-ділового стилю.	5	8
11	Переклад та редагування наукових фахових текстів.	5	8
12	Уведення термінів залізничної сфери у контекст. Редагування текстів з фаху, аналіз лексичних засобів. Абревіатури та графічні скорочення. Номенклатурні назви у професійному мовленні.	5	8
13	Бібліографічний опис літератури (2 позиції); анотування літератури до теми (1 джерело) із зазначенням: 1) джерело з одним і більше трьох авторів; 2) журнальної чи газетної статті; 3) словника чи багатотомного видання; 4) окремої статті з наукового збірника. Добір термінів для укладання електронного каталогу.	5	8
14	Підготовка публічного виступу написаного реферату, статті, доповіді.	5	2
15	Аналіз спілкування в різних ситуаціях.	2	2
16	Контрольна робота.	10	10
	Разом годин:	75	108

7. Методи навчання

Лекції, практичні заняття, різні види самостійної роботи:

- опрацювання обов'язкової та допоміжної літератури;
- підготовка і написання рефератів, повідомлень, публічних виступів, презентацій;
- робота зі словниками, довідниками;
- підготовка домашніх завдань, доповідей.

8. Методи контролю знань

Поточний контроль – контроль за виконанням домашньої самостійної письмової роботи, усне опитування, тестування; підсумковий контроль за змістовими модулями (усне опитування, дискусії на проблемні питання); перевірка індивідуального завдання (контрольна робота – на денному та заочному відділеннях).

Модульний рубіжний контроль – тести.

Підсумковий семестровий контроль – іспит.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Модулі	Модуль I			Модуль II							
Кількість балів за модуль	42,5			Модульний контроль	37,5			Модульний контроль	ІНДЗ	Кількість балів у	Підсумковий контроль
Змістові модулі	ЗМ 1				ЗМ 2						
Кількість балів за ЗМ та модульний контроль	40			2,5	35			2,5	10	90	10
Кількість балів за видами роботи	Лекції	Практичні	СРС	Модульний контроль	Лекції	Практичні	СРС	Модульний контроль	ІНДЗ (контрольна робота)		Іспит
Відвідування	2				2						
Активність на заняттях		24				21					
Виконання СРС			14				12				
Наукова робота	Участь у наукових конференціях, семінарах, круглих столах, студентських олімпіадах та конкурсах – 0-15 балів (додатково)									15	

Критерії оцінювання модульного завдання

Завдання	Кількість балів
Тест	2,5

Критерії оцінювання контрольної роботи

Завдання	Кількість балів
Завдання 1	1
Завдання 2	2
Завдання 3	2
Разом	5

Критерії оцінювання екзаменаційного завдання

Завдання	Кількість балів
Питання 1	2
Питання 2	3
Питання 3	5
Разом	10

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Форми поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль – 75 балів Проміжний контроль – 15 балів Підсумковий контроль – (іспит) – 10 балів
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (залік). Підсумкові бали = Загальна кількість балів (перед + Кількість балів за навчальної дисципліни підсумковим контролем) підсумковим контролем	

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS			
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома– трьома незначними помилками.
75-81	Добре («зараховано»)	C	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.

64-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками.
60-63	Задовільно («зараховано»)	E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки.
35-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки.
0-34	Незадовільно («не зараховано»)	F	«Безумовно незадовільно» теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки.

11. Методичне забезпечення

1. Слис О.А. Методичні рекомендації до практичного заняття та самостійної роботи на тему: «Основи культури мови. Лексичні парадигми» з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)». Для студентів технічних спеціальностей. К. : ДУІТ, 2022. с. 68.
2. Слис О. А. Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням». Для студентів технічних спеціальностей. К.: ДУІТ, 2020. 149 с.
3. Слис О.А. Українська мова (за професійним спрямуванням): курс лекцій. Для студентів I курсу технічних спеціальностей денної та заочної форм навчання. К.: ДУІТ, 2024. 200 с.

13. Рекомендована література

Основна:

1. Авраменко В.І. Українська мова (за професійним спрямуванням) : навч. посібник для студ. екон. спец. / В.І. Авраменко. – Умань: РВЦ «Софія», 2017. 196 с.
2. Гінзбург М. Щодо синтаксичних помилок у нормативних документах: практичні висновки з рекомендацій мовознавців // Стандартизація, сертифікація, якість, 2016. № 2. С. 22 – 30.
3. Гриценко Т.Б. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. Київ : Центр учбової літ., 2019. 622 с.
4. Зубков М. Норми й культура української мови фахової спрямованості за оновленим правописом. Київ : Арій, 2020. 608 с.
5. Кацавець Р.С. Українська мова: усна і писемна (ділове спрямування). Навчальний посібник. Київ : Алерта, 2020. 264 с.
6. Колоїз Ж.В., Березовська-Савчук Н.А. Українська мова професійного спілкування в аспекті теорії стилів та культури мовлення : практикум / за ред. проф. Колоїз Ж.В. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С.В., 2022. 131 с.
7. Мозговий, В. І. Українська мова у професійному спілкуванні : модул. курс : навч. посіб. для студентів вузів. 4-те вид. Київ : Центр учбової літ., 2019. 592 с.
8. Підгурська В.Ю., Голубовська І.В. Українська мова за професійним спрямуванням. Навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 192 с.
9. Український правопис. Харків : Фоліо, 2019. 260 с.
10. Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник /Н.М. Савчук. Умань : ВПЦ «Візаві», 2019. 160 с.
11. Шевчук С.В., Кабиш О.О., Клименко І.В. Сучасна українська літературна мова : навчальний посібник. Київ : Алерта, 2017. 544 с.
12. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. Київ : Алерта, 2023. 563 с.

Допоміжна

1. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити; за заг. ред. О. Сербенської : Посібник. Львів : Світ, 2016. 152 с.
2. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо / Б. Антоненко-Давидович. К.: Українська книга, 2014.
3. Бондаренко В.В. Переклад науково-технічної літератури / В.В. Бондаренко, В.В. Дубічинський, В.М. Кухаренко. Харків, 2010.
4. Волкотруб Г.Й. Стилїстика ділової мови : навч. посібник / Г.Й. Волкотруб. К. : МАУП, 2011. 208 с.
5. Навальна М.І., Слис О.А. Функційно-семантичні особливості використання військової лексики в мові газети “День”// Закарпатські філологічні студії: Видавничий дім “Гельветика”. 2022. Вип. 25. Том 1. с. 36 – 41.
6. Навальна М.І., Слис О.А, Реалізація словотвірного потенціалу лексем у суспільно-економічній діяльності // Економічний вісник університету. Збірник наукових праць учених та аспірантів: ПХДПУ. 2020. Вип. 45. С. 60-65.
7. Слис О.А. Головні тенденції розвитку економічної лексики в сучасній українській мові (на основі праць відомих українських мовознавців ХХІ ст.) // Економічний вісник

університету. Збірник наукових праць учених та аспірантів: ПХДПУ: Переяслав. 2022. Вип. 53. С. 36 – 42.

8. Українська мова за професійним спрямуванням: збірник тестових завдань для студ. вищ. навч. закл. / С. К. Богдан (відп. ред.). Луцьк : Вежа- Друк, 2020. 176 с.

Словники

1. Ватуля Л.П., Фоменко В.С. Російсько-український словник залізничних термінів/ За ред. Ю.В.Соболева. – 2 -ге вид., випр. та доповн. К.: Транспорт України, 2000. 484 с.
2. Великий англо-український словник / У новій редакції. К.: Арій, 2008. 784 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.)/ Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. К., Ірпінь : ВТФ «Перун», 2010.
3. Гнатишена І.М., Кияк Т.Р. Словник інтернаціональних терміноелементів грецького та латинського походження в сучасній термінології / І.М. Гнатишена, Т.Р. Кияк. К. : Видавничий дім „КМ Асасіетіа”, 2016.
4. Головащук С.І. Складні випадки наголошування : Словник-довідник / С.І. Головащук. К. : Либідь, 2015. 192 с.
5. Головащук С.І. Словник-довідник з українського літературного слововживання / С.І. Головащук. К. : Рідна мова, 2014. 351 с.
6. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови / С. Караванський. К. : Видавництво «Українська книга», 2014.
7. Караванський С. Російсько-український словник складної лексики / С. Караванський. Львів : БаК, 2009.
8. Короткий словник жаргонної лексики української мови/ <http://ukr-zhargon.wikidot.com>
9. НСІС – Новий словник іншомовних слів/ За ред. Шевченко Л.І. К.: 2008. 672 с.
10. Олійник О., Сидоренко М.М. Російсько-український словник наукової термінології / О. Олійник, М.М. Сидоренко. К., 2013.
11. Сербенська О., Білоус М. Екологія українського слова: Практичний словничок-довідник / О. Сербенська, М. Білоус. Львів : Компанія «Манускрипт», 2013. 68 с.
12. Словник-довідник з культури української мови / Д. Гринчишин, А. Капельюшний, О. Сербенська та ін. К. : Знання, 2016. 367 с.
13. Словник іншомовних слів / Уклад. Л.О. Пустовіт та ін. К. : Довіра, 2009. 1018 с.
14. Словник основних транспортних і суміжних термінів / Уклад. Б.І. Торопов. К.: Державний економіко-технологічний університет транспорту, НВО ГППРОТРАНС, 2013. 200 с.
15. Словник синонімів української мови : В 2 т. / А.А. Бурячок та ін. К. : Наукова думка, 2011 .
16. Словник фразеологічний української мови / Уклад. : В.М. Білоноженко та ін. К. : Наук. думка, 2008. 1104 с.
17. Українська мова. Енциклопедія/ Редкол.: В.М. Русанівський, О.О. Тараненко, М.П. Зяблюк та ін. К. : Українська енциклопедія, 2009. 824 с.
18. Українсько-російський словник наукової термінології /За ред. Л.О. Симоненко. К. Ірпінь, 2009.
19. Універсальний довідник-практикум з ділових паперів. К. : Довіра, 2010. 507 с.
20. Українська мова : Енциклопедія/ – 3-тє вид. зі змін. і допов. К. : В-во «Укр. енцикл.» імені М.П. Бажана, 2007. 854 с.

21. Українська мова за професійним спрямуванням: Практикум: навч. посібник/
Т.В.Симоненко та ін.. К. : ВЦ «Академія», 2009. 272 с.
22. Український орфографічний словник : Близько 165 тис. слів / За ред.
В.М. Русанівського. К. : Довіра, 2013.

14. Інформаційні ресурси

1. www.slovnuk.net (Великий тлумачний словник сучасної української мови)
2. www.rosukrdic.iatp.org.ua (Російсько-український словник сталих виразів)
3. litopys.org.ua/ukrmovalum.htm (Українська мова: Енциклопедія)
4. www.mova.info
5. www.pravopys.net
6. www.rozum.org.ua